

Натягнути «карпаторусинську» сову на глобус України: потуга нікчемна або метушня за визнання карпаторусинів корінним народом та національною меншиною

Про що йдеться в матеріалі

Стаття - це велика аналітична критика сучасного неорусинського руху на Закарпатті та спроб представити «карпаторусинів» як окремий корінний народ України.

Головні тези

1. Поштовх до дискусії

- Публікація Степана Сікори про «узакононення карпаторусинів» та виступи Габрієли Дерепи на форумі ООН стали приводом для активізації русинської теми.

2. Авторська позиція: русинство - політичний проєкт

- Русинський рух у Закарпатті з 1990-х подається як політизований, а не культурний.
- Його розвиток пов'язується з впливом сусідніх держав (Угорщина, Росія, Словаччина, Чехія).
- Наводяться приклади сепаратистських заяв, створення «урядів», меморандумів про «державність Підкарпатської Русі».

3. Історичні аргументи проти окремішності

- Русини історично були частиною ширшої української спільноти (галицькі, буковинські, бойківські русини).
- У Підкарпатській Русі до 1918 року не існувало власних політичних структур.
- Русинська мова подається як діалект української, а не окрема кодифікована мова.

4. Критика «плану легалізації» карпаторусинів

Автор вважає, що:

- русини не відповідають критеріям корінного народу (немає окремої мови, традиційних органів самоврядування);
- не відповідають критеріям національної меншини (немає компактного проживання 10–15% у громадах);
- статистичні дані про «200–300 тис. русинів» - маніпулятивні.

5. Зв'язок із сучасною геополітикою

- Русинське питання, на думку автора, використовується Росією та окремими угорськими політичними силами для дестабілізації України.
- Проводяться паралелі з Кримом, Донбасом, Придністров'ям.

6. Висновок автора

- «Карпаторусинство» - це спроба створити нову автономію в умовах війни.
- Пропонований «покроковий план» - небезпечний і юридично безпідставний.
- Русини Закарпаття не мають підстав для статусу корінного народу чи національної меншини.